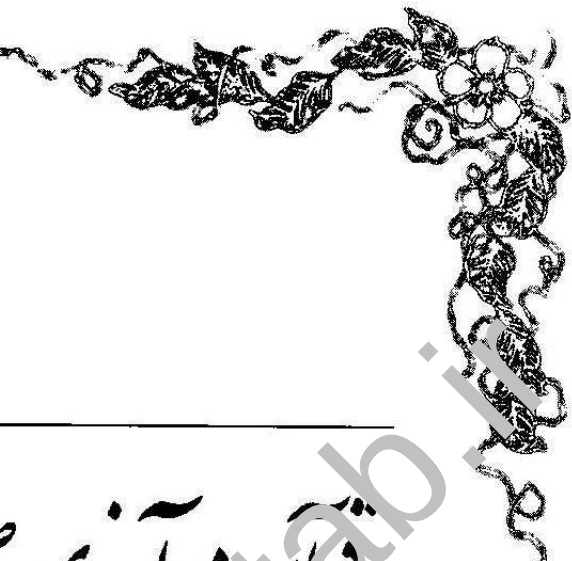

فرمان در آینه‌ی صحیفه سجادیه

www.ketab.ir

شابک : 978-600-7824-85-6

شماره کتابشناسی : ۲۷۷۶۳۱۸

ملی :
عنوان و نام پدیدآور : قرآن در آینه‌ی صحیفه سجادیه / تالیف فاطمه حاجی پور.
مشخصات نشر : شیراز: انتشارات شاه چراغ (ع)، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری : ۱۵۶ ص.؛ ۱۲×۵/۲۱ س.م.
عنوان قراردادی : صحیفه سجادیه، فارسی، برگزیده، شرح
موضوع : علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۲۸ - ۹۲ ق. / صحیفه سجادیه -- جنبه‌های قرآنی
موضوع : Ali ibn Hosayn, Imam IV. Sahifeh Sajjadih -- Koranic aspects
موضوع : علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۲۸ - ۹۲ ق. / صحیفه سجادیه -- نقد و تفسیر
موضوع : Ali ibn Hosayn, Imam IV. Sahifeh Sajjadih-- Criticism and interpretation
رده بندی دیویی : ۷۷۲/۲۹۷
رده بندی کلاسیک : ۱۲۹۶۱/۲۶۷BP ۳۰۴۳۳۳ ص ۴۸/
سردسته : حاجی پور، فاطمه، ۱۳۶۴ -
شناسه افزوده : علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۲۸ - ۹۲ ق. / صحیفه سجادیه، برگزیده، شرح
وضعیت : فیبا
نویسی :

ب.ن : ۳۳۱۶۰۳۳ و ۳۳۲۱۹۱۶

قرآن در آینه صحیفه سجادیه

فاطمه حاجی پور

شابک ۶-۸۵-۸۲۴-۶۰۰-۹۷۸

نوبت و سال چاپ : اول ۱۳۹۷ / شمارگان : ۱۰۰۰ / قطع رقعی

لیتوگرافی / چاپ و صحافی : سمن

حروف چینی و صفحه آرایی : آرایان پارس

طرح جلد : اعظم اسدی نژاد

قیمت : ۸۵۰۰ تومان

Printed in the Islamic Republic of Iran – Shiraz

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱۳
فصل اول: در امدی و شناخت امام سجاد (ع).....	۱۵
۱- بعد فردی زندگی امام سجاد علیه السلام	۱۵
۱-۱. ولادت.....	۱۵
۱-۲. کنیه و القاب.....	۱۶
۱-۳. پدر.....	۱۷
۱-۴. مادر.....	۱۸
۱-۵. فرزندان.....	۱۹
۱-۶. شهادت.....	۲۰
۲- بعد سیاسی زندگی امام سجاد علیه السلام	۲۱
۲-۱. حدیث لوح گواه بر امامت حضرت سجاد علیه السلام از سر می آورند.....	۲۱
۲-۲. امامت حضرت سجاد علیه السلام	۲۲
۲-۳. اسارت امام سجاد علیه السلام	۲۳
۲-۳-۱. احتجاج حضرت علیه السلام با مردم کوفه.....	۲۴
۲-۳-۲. مناظره حضرت علیه السلام با عبیدالله بن زیاد.....	۲۵
۲-۳-۳. خطبه حضرت علیه السلام در مجلس یزید.....	۲۶
۲-۴. واقعه ی حرّه.....	۲۷
۲-۵. موضع گیری امام سجاد علیه السلام در برابر حکومت بنی امیه.....	۲۸
۳- بعد معنوی زندگی امام سجاد علیه السلام	۲۸
۳-۱. فضایل و مناقب امام سجاد علیه السلام	۲۹
۳-۱-۱. کثرت عبادت های حضرت.....	۲۹
۳-۱-۲. کثرت گریه های حضرت بر واقعه ی کربلا.....	۳۰

- ۳۱-۱-۳. انس با قرآن حضرت.....
- ۳۲-۱-۳. صبر و بردباری حضرت.....
- ۳۳-۱-۳. تواضع و فروتنی حضرت.....
- ۳۳-۱-۳. کمک به تهی‌دستان.....
- ۳۴-۱-۳. امام سجاد علیه السلام در اشعار فرزدق.....
- ۳۷-۱-۳. امام سجاد علیه السلام از دیدگاه دیگران.....
- ۳۸-۱-۳. بعد علمی زندگی امام سجاد علیه السلام.....
- ۳۸-۱-۳. امام سجاد علیه السلام سید الفقهاء.....
- ۳۹-۱-۳. شاگردان امام سجاد علیه السلام.....
- ۳۹-۲-۳. جابر بن عبدالله انصاری.....
- ۴۰-۲-۳. بوحیه عالم.....
- ۴۰-۲-۳. انس تغلب.....
- ۴۰-۳-۳. آثار متنوع امام سجاد علیه السلام.....
- ۴۱-۱-۳-۴. صحیفه سجادیه.....
- ۴۱-۲-۳-۴. رساله‌ی حقوق.....

فصل دوم: در آمدی بر شناخت دعا و حقیقه سجاده..... ۴۳

- ۴۴-۱-۱. در آمدی بر شناخت دعا.....
- ۴۴-۱-۱. دعا در لغت.....
- ۴۵-۱-۲. دعا در اصطلاح.....
- ۴۶-۱-۳. دعا در قرآن.....
- ۴۷-۱-۴. ساختار دعاها در قرآن.....
- ۴۸-۱-۴-۱. اَللّٰهُمَّ.....
- ۴۸-۱-۴-۲. رَبِّ وَ رَبَّنَا.....
- ۴۹-۱-۵. وجوه معانی دعا در قرآن.....
- ۴۹-۱-۵-۱. اشتراک در لفظ، اختلاف در معنا.....
- ۵۱-۱-۵-۲. اشتراک در معنا، اختلاف در لفظ.....
- ۵۳-۱-۶. حقیقت دعا.....
- ۵۵-۱-۷. اهمیت دعا در احادیث.....
- ۵۶-۱-۸. آثار و فواید دعا.....

- ۱-۸-۱. دعا، سبب قرب الہی..... ۵۶
- ۱-۸-۲. مستجاب شدن دعا..... ۵۶
- ۱-۸-۳. دعا دورکنندهی بلاها..... ۵۶
- ۱-۹. شرایط دعا..... ۵۸
- ۱-۹-۱. شرایط حقیقی بودن دعا..... ۵۸
- ۱-۹-۲. از دیگر شرایط دعا..... ۵۹
- ۱-۱۰. موانع دعا..... ۶۰
- ۲-۱. برآمدن بر شناخت صحیفه سجادیہ..... ۶۱
- ۲-۲. عوامل فرهنگ، سیاسی، اجتماعی در انشاء صحیفه سجادیہ..... ۶۱
- ۲-۲. دامنه معارف صحیفه سجادیہ..... ۶۲
- ۲-۳. فصاحت، بلاغت، سجع سجادیہ از دیدگاه برخی علماء..... ۶۴
- ۲-۴. نثر صحیفه سجادیہ..... ۶۵
- ۱-۶. آهنگین بودن دعاها..... ۶۶
- ۱-۱. استفاده از کلمات هم وزن و قافیه در ابیهای جملات..... ۶۷
- ۱-۲. استفاده از کلمات هم وزن و قافیه در ابتداء جملات..... ۶۷
- ۱-۳. استفاده از کلمات هم وزن در یک فقره کلماتی این کلمات هم معنی و گاه با یکدیگر متضادند..... ۶۸
- ۲-۵. بررسی سند و راویان صحیفه سجادیہ..... ۷۰
- ۲-۶. تعداد دعاهاى صحیفه سجادیہ..... ۷۱
- ۲-۷. مستدرکات صحیفه سجادیہ..... ۷۴
- ۲-۷-۱. الصحیفة الثانیة السجادیة..... ۷۴
- ۲-۷-۲. الصحیفة الثالثة السجادیة..... ۷۶
- ۲-۷-۳. الصحیفة الرابعة السجادیة..... ۷۷
- ۲-۷-۴. الصحیفة الخامسة السجادیة..... ۷۷
- ۲-۸. شرح صحیفه سجادیہ..... ۷۸
- ۲-۹. نسخه‌های صحیفه سجادیہ..... ۸۲

فصل سوم: تأثیرپذیری لغوی و معنایی صحیفه سجاده از قرآن ۸۵

۱. صفات خداوند ۸۷
- ۱-۱. حکیم بودن خداوند ۸۷
- ۲-۱. توبه‌پذیری خداوند ۸۹
- ۳-۱. آگاهی خداوند از همه چیز ۹۱
- ۴-۱. خداوند آفریننده بی‌همتا ۹۲
- ۵-۱. فرادری، علم و رحمت خداوند ۹۳
- ۶-۱. عزت و است خداوند ۹۵
- ۷-۱. صاحب فضل عظیم ۹۶
- ۸-۱. خداوند بهترین باری دهنده ۹۷
- ۹-۱. رحمت خداوند ۱۰۰
- ۱۰-۱. شهادت خداوند ۱۰۱
- ۱۱-۱. پروردگاری که دیدگان او را دریابند ۱۰۱
- ۱۲-۱. اسماء حسناى الهی ۱۰۲
- ۱۳-۱. خداوند مالک حقیقی عالم ۱۰۳
- ۱۴-۱. قدرت خداوند بر همه اشیاء ۱۰۴
۲. جزای خداوند به بندگان ۱۰۵
- ۱-۲. جزای خداوند به نیکوکاران و بدکاران ۱۰۵
- ۲-۲. افزایش فضل و پاداش خداوند بر نیکوکاران ۱۰۷
- ۳-۲. افزایش پاداش انفاق کنندگان ۱۰۸
- ۴-۲. پاداش خداوند به شکرگزاران و عقوبت ناسپاسان ۱۱۰
۳. اسرار آفرینش ۱۱۳
- ۱-۳. ناتوان آفریده شدن انسان ۱۱۳
- ۲-۳. آفرینش اولیه بشر از آبی پست و خوار ۱۱۵
- ۳-۳. مراحل خلقت بشر ۱۱۶
- ۴-۳. فلسفه‌ی آفرینش شب و روز ۱۱۷

۴. ویژگی فرشتگان..... ۱۱۹
- ۴-۱. فرشتگان همیشه در تسبیح خداوند..... ۱۲۱
- ۴-۲. عدم عصیان و نافرمانی فرشتگان..... ۱۲۲
۵. اوصاف روز قیامت..... ۱۲۴
- ۵-۱. پیش برندگان و گواهان روز قیامت..... ۱۲۴
- ۵-۲. قیامت روز جدایی..... ۱۲۵
- ۵-۳. راز مؤمنین در روز قیامت..... ۱۲۶
- ۵-۴. مرگ بحال محتضر..... ۱۲۷
- ۵-۵. برای اعمال..... ۱۲۸
۶. خطاب‌های قرآنی..... ۱۲۹
- ۶-۱. خطاب خداوند به پندگاران..... ۱۲۹
- ۶-۲. خطاب مؤمنین خداوند..... ۱۳۰
- ۶-۳. خطاب ملائکه به پیه‌سپیان..... ۱۳۲
۷. ادعیه قرآنی..... ۱۳۳
- ۷-۱. دعای رسول گرامی اسلام ﷺ..... ۱۳۳
- ۷-۲. دعای حضرت ابراهیم علیه السلام در حق خرد..... ۱۳۴
- ۷-۳. دعای مؤمنین..... ۱۳۵
- ۷-۳-۱. ﴿وَآتَيْنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقَدْ بِرَحْمَتِكَ عَذَابُ النَّارِ﴾..... ۱۳۵
- ۷-۳-۲. ﴿وَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً﴾..... ۱۳۵
- ۷-۳-۳. ﴿رَبَّنَا أَنْتَ تَعْلَمُ مَا نُورَثُ وَاقْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا كُلَّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾..... ۱۳۶
- ۷-۳-۴. ﴿رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِأَخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ﴾..... ۱۳۷
- ۷-۴. آیاتی که به صورت عبارت دعایی آورده شده..... ۱۳۷
- ۷-۴-۱. ﴿وَ حَقَّقْنَا مِنْ أَيْدِينَا وَ مِنْ خَلْفِنَا وَ عَنْ أَيْمَانِنَا وَ عَنْ شَمَائِلِنَا﴾..... ۱۳۷
- ۷-۴-۲. ﴿وَ اهْدِنِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ﴾..... ۱۳۸
- ۷-۴-۳. ﴿وَ هَبْ لِي نُوراً أَشْهَى بِهِ فِي النَّاسِ﴾..... ۱۳۸
۸. کلمات الهی..... ۱۳۹
۹. تحقق وعده‌های الهی برخلاف میل مشرکان..... ۱۴۱

- ۱۰- تجارت بی‌زبان برای اهل ایمان..... ۱۴۲
- ۱۱- جایگاه علین و شهادت مقربون..... ۱۴۲
- ۱۲- شیطان مرید..... ۱۴۳
- ۱۳- فرشته روح و روحی از امر پروردگار..... ۱۴۴
- ۱۴- ماه مبارک رمضان..... ۱۴۵
- ۱۵- چه..... ۱۴۷
- ۱۶- منابع و مأخذ..... ۱۴۹

اهمیت و نگاه دعا در قرآن تا جایی است که بسیاری از آیات قرآن در قالب دعا بیان شده است؛ و خداوند در برخی از آیات بدین امر تأکید و بندگان خود را با اجابت دعاهایشان، به این امر ترغیب نموده است. و در سوره اسراء و اسراء دیگر کسانی که از آن روی گردانند متکبر خوانده و به آنها وعده جهنم داده است. از این رو ائمه اطهار (علیهم السلام) که قرآن را به عنوان الگو و برنامه‌ی عمل زندگی خویش در هدایت مردم قرار دادند به این مسئله توجه خاصی مبذول داشته‌اند. کتاب دعایی صحیفه سجادیه اثر ارزشمند حضرت سیدنا اجدین علی بن الحسین (علیه السلام) که سرشار از دعا و راز و نیاز با خداوند است گواه بر این مطلب است.

حضرت سجاد (علیه السلام) در عصری که امکان نداشت دعا و آمیزه‌های قرآنی وجود نداشت با گزینش این قالب، یعنی نشر و گسترش معارف دینی به صورت دعا به هدایت مردم عصر خویش پرداخت. بررسی و تدبیر در صحیفه‌ی سجادیه می‌تواند ما را به این مطلب رهنمون شود که آن چه در صحیفه‌ی سجادیه وجود دارد به تعبیری همان ادب که در قرآن بیان شده و این به معنای ارتباط نزدیک حضرت با منبع وحی الهی است.

از آن جا که در سراسر صحیفه، تأثیرپذیری عمیق حضرت سجاد (علیه السلام) از آیات قرآنی موج می‌زند به گونه‌ای که برای هر عبارت حضرت می‌توان آیه یا آیاتی از قرآن را استنباط نمود. در این تحقیق تنها آیاتی که هم از حیث لفظ و هم معنا از قرآن اقتباس شده است، مورد بررسی قرار گرفته است.

در پایان به این نکته اشاره می‌شود که هر جا نکته‌ای درخشان و مطلبی آموزنده و در حور شأن، پدیدار آمده از فضل دانش اساتید بزرگوار و هر جا نقص و کاستی به چشم می‌آید از قلم قاصر نگارنده می‌باشد.